

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19
Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.
Máv. fogalmazó.

A »Kitartás« egyesület alapszabályait a nmélt.
m. kir. belügyminiszterium 132.142.908. szám alatt
hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.

Értesítjük tagjainkat, hogy az egyes csoportok után járó tagdíjakat további értesítésig a következőkben állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3-80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2-40 K

fizetnek.

Az igazgatóság.

Egyesületünk fejlődése.

Azt hisszük, hogy tagjainkat érdekelni fogja, ha egyesületünknek eddigi fejlődéséről röviden megemlékezünk.

Ezt már azért is meg akarjuk ismertetni tagjainkkal, mert a legtöbbször sejtelve sincs arról, hogy milyen változásokon ment át egyesületünk megalakulásától kezdve.

Erre 1899. évi májustól vannak adataink, melyeket az alábbiakban közlünk.

Midőn az alapítók az egyesületi eszmét felvetették, akkor ők sem voltak még azzal tisztában, hogy mit akarnak, de azzal sem, hogy mit nyújthatnak a tagoknak.

Mint minden alapításnál, itt is legnagyobb optimizmussal olyan kedvezményeket helyeztek kilátásba, melyeket megvalósítani nem lehetett.

Az időközben elkészített matematikai számítások sem voltak helyesek, mert a rendelkezésre bocsátott adatok nem bizonyultak valóknak.

Ennél az egyesület jövőjét biztosító munkánál sokkal nagyobb lelkiismeretességgel kellett volna az alapítóknak eljárni, nem pedig, úgy mondjuk, saját magukat megcsalni, mert ezzel nyitották meg a kútforrását mindazon bajoknak, melyekkel később nekünk kellett oly keservesen megküzdenni.

Ezen fent mondott okból eredt helytelen számítások alapján lettek azután a tagdíjak is megállapítva, illetve a kedvezmények meghatározva, tehát nem is voltak a jövőre nézve betarthatók.

Az igaz, hogy ezek az ígéretek alkalmasak voltak arra, hogy sokaknak érdeklődését felkeltsék, de nem arra, hogy a jövőnek alapul szolgálhassanak egy jóléti intézmény felállításához.

Ezek után azonban még az sem valószínű, hogy a lánjékozatlanság játszott volna a főszerepet, hanem azt a látszatot kelti, mintha az alapítók kezdettől fogva a csatlakozók tudatlanságára számítottak volna.

Ha már most azt a működést vizsgáljuk, melyet az alapítók kifejtettek, akkor nemcsak az összes hibákat fogjuk látni, melyek a későbbi években annyi keserves küzdelmet eredményeztek az egyensúly helyreállítása érdekében, hanem azt is, hogy a kifejtett tevékenységük oly összegeket emésztett fel, melyek semmiféle arányban nem állottak a teljesített munkával. Az első két évnek az összeállítására nagyon kirívóan mutatja ezeket a hibákat, a mikor még nem voltak alapszabályok és az alapítók a saját felelőségükre dolgoztak.

Ennek a két évnek a mérlege ugyanis a következőképpen alakul:

díjakban befolyt összesen	99360.71 K
ebből segélyekre kiadott	22121.66 »
maradt tehát	77239.05 K

Az 1901. év május havában megtartott közgyűlés mérlege szerint az összes vagyon mégis csak 13723.61 K-ban van feltüntetve, tehát akkor a költségekre 63515.44 K fordítottak.

Ez a bevételekhez arányitva oly horribilis költség, a mit nem is lehetne megérteni, ha nem tudnók, hogy az alapszabályok egy oly rendelkezést tartalmaznak, mely a vezetőségnek a vagyon feletti rendelkezést jóformán feltétlenül kiszolgáltatta.

De hát akkor is már teljesen divatjában volt az üres szónoklás és nagyképszerűség minden értelem nélkül, melylyel a tudatlanság takaródzott.

Akkor divatozott az a szólásmód, melyet közelmúlt időben akkor is szereplő egyik vezetőnk mondott, hogy ő kibeszél bármilyen közgyűlést, mert a nyelve forog anélkül, hogy az eszének bármi köze volna hozzá.

Pedig hát az ő közreműködésével történt mindez a mit itt mondunk. Az 1902. évi mérleg sem mutat nagyobb

eredményt, habár látszólag a megtakarítás kielégítőnek mutatkoznék.

Ha azonban a szerkesztőségi számlát is beállítjuk a mérlegbe, akkor azt fogjuk látni, hogy a kiadások a tisztviselőknek fizetett 8468.77 K-án kívül 19201.61 K-t tesznek ki, a mi összesen 27670.38 K-t tesz ki, tehát az előbbi évekkel szemben semmiféle javulás nem mutatkozott.

Az 1903. év ismét csak 16630 K költséget mutat ki, de ehhez hozzá kell még adni 21000 kor szerkesztőségi kiadásokat is, ami ismét 37630 K-át tesz ki végeredményképen.

Itt most már azt az egyet kell konstatálnunk, hogy kezdettől fogva következetesen, — bár a pénzügyi bevételek hű képét mutatják a befolyt összegeknek — a mérlegek minden egyes alkalomkor úgy készültek, hogy a szerkesztőség számára befolyt összegek ott soha nem szerepeltek. Erről mi nem akarunk ma már véleményét mondani, de feleljenek erre azok az urak, a kik akkor a vezetésben nemcsak részt vettek, hanem cselekvőleg is közreműködtek, hisz ma is ők verik legjobban a mellüket, hogy mennyire viselik szívükön a tagok érdekeit.

Mi azonban kénytelenek vagyunk ezekre kimondani, hogy a butaság és a nagyképszerűség volt mindig az oka annak, hogy valamely jóléti intézmény nem tudott zöld ágra vergődni.

Azok, a kik ezt a fent említett gázdalkodást helyeselték, ma is itt vannak az intézet vezetőségében és ma is bizonyos egyéni érdekeknek ki nem elégíthetése folytán az intézet érdekeit akarnák kockára tenni, ha nem korlátoznák őket annak az akarata, a ki rendbehozta intézetünket.

1904-ben vette kezébe az intézeti ügyek vezetését a jelenlegi ügyvezető.

Ha már ennek az évnek a mérlegét kezünkbe vesszük, szembeütünk rögtön a tartaléknak aránytalanul nagy emelkedése, dacára annak, hogy a kiadások még mindig nagyok, mert részint a régi rendszer adósságai, részint pedig oly kiadások nyomják, melyek az átmenet hibáit egyenlítik ki.

Ettől az évtől kezdve azonban a kiadások egyre csökkennek, úgy hogy 1906-ban a tisztviselők fizetése és a többi-

hogy mindegyiknek szabályszerű kötelessége bizonyos összeget befizetni.

De mégis kiállottuk a válságot, mert az ügyvezető nemcsak egész munkaerejét, hanem *összes magánvagyonát* beledobta abba az örületes forgatagba, mely akkor egymásután egy pillanat alatt mindent elnyelt, amit szorgalom, fáradságos munka évek hosszu során át gyűjtött. A munkának, az áldozatnak meg is volt az eredménye, mert intézeteink érintetlenek maradtak és éppen ebben az időben úgy gyarapodtak, mint azelőtt soha.

Magától értetődő, hogy mindez nem járt áldozatok nélkül. De már csak nem lehetett kitérni ilyen nagy célok érdekében egy *felső kabátnak* a megvételétől sem, mert azt az intézet érdeke követelte.

Ennek az egész történetnek azonban a legmulatságosabb része, hogy, amikor minden rendbejött, egyszerre csak megszállotta a lelkiismeret azokat, akik egyszer már a tönk szélére vitték intézetünket.

Hibáztatták az ügyvezetőt, hogy saját vagyonát befektette az intézetbe, amikor ők óvatosságból még azt a néhány fillért is sietve kivették, amit egyszer jó kedvükben könnyelműen a megtakarított jelenléti díjakból betettek.

Szemrehányást tettek neki, hogy ebben az évben nem kaptak annyi jelenléti díjat, amennyivel egyesületi tagsági díjaikat ki-fizethették volna.

Van a vezetők között olyan is, aki a felett méltatlankodott, hogy a fél évre előre felvett munkadíjakért munkát is merészelt követelni tőle az ügyvezető, mikor ő még a más nevére felvett kölcsönt sem akarja visszafizetni, miért lenne ő akkor vezető, ha ő is csak oly elbánás alá esnék, akár egy közönséges tag.

Egyik ismét azért bösz ellensége az ügyvezetőnek, hogy őt nem sorozta az A) csoportba, hanem oda, ahová koránál fogva tartoznék, ha egyáltalában fizetett volna tagsági díjakat.

Mert senki se higgye, hogy ezek a haragos urak egyszer is méltatlankodtak, amikor pénzt kaptak. Szó sincs róla. Akkor mindig törhetetlen hűséget és bizalmat esküdtek, csak amikor kötelességeikre figyelmeztettek, akkor tört ki az erkölcsi felháborodás vihara.

Ez pedig nagyon különös módon nyilvánult meg.

Megállapították, hogy kevés jelenléti díjakat kaptak és azokat sem nyugtázták, megállapították, hogy az ügyvezető nekik terjesztésre is adott pénzt, de ők bizony nem terjesztették az egyesület érdekeit és azt is szomorúan konstatálták, hogy az ügyvezető a hatvani ingatlanhoz szükséges pénz részét a saját jótállása mellett szerezte meg, tehát a haszonból nem igen fog juttatni nekik és ezzel érdekeik ellen cselekedett.

Ezért azután egymás között elhatározták, hogy úgy, mint annak idején, újból megmentik az egyesületet azzal, hogy a tagok tudomása nélkül suba alatt kicserélik az ügyvezetőt.

Arra azonban már nem került a sor, hogy ezt a határozatot végre is hajtsák, mert az igazgatóságnak az a tagja, aki érintetlen tisztasággal képviselte mindenkor az intézet érdekeit és ugyancsak a náluknál sokkal magasabb értelmi színvonalon álló és szintén érintetlen felügyelőbizottság átvizsgálván mindent, az ügy-

vezető eljárását helyesnek találta és ennek igazolására *e hó 20-ára a rendkívüli közgyűlésnek összehívását elrendelte.*

Ma, mikor nyugodt melegeggedéssel tekinthetnénk vissza a multra és békés egyetértésben megpihenhetnénk, új erőket gyűjtve a további munkához, a tudatlansággal párosult rosszakarat és a szemérmes kapzsiság nemcsak megakasztja a további tevékenységet, hanem minden eszközzel oda törekszik, hogy annyi fáradsággal és áldozattal megalkotott és virágzásnak indult intézményeinket fejlődésükben hátráltassa. Nem is azokon mulik, akik ezt megkísérelték, hogy tervük nem sikerült, hanem egyrészt intézeteinknek jó megalapozásán, másrészt azok józanságán, akik ezen káros törekvéseknek útját tudták állani.

Ezt a közgyűlést már azért is össze kellett hívni, mert ezek a felforgatók még azokat a kötelességeiket sem teljesítik, melyeknek elmulasztása, vagy megtagadása világosan a törvénybe ütközik. Minthogy pedig ezek a mulasztások olyanok, hogy ismétlés esetén intézeteinket válságba sodorni alkalmasak, a felügyelőbizottság szükségesnek tartotta a rendkívüli közgyűlés összehívását, hogy a tagok összessége döntsön a felett, kikre akarja a jövőben érdekeinek képviselőit bizni.

Feleljenek azok is, akik hónapok óta megakasztottak minden munkát, minden haladást anélkül, hogy akár erkölcsi, akár anyagi biztosítékkal rendelkeztek volna aziránt, hogy az intézetek ügyvitelért felelősséget vállalhattak volna és azt nyugodtan rájuk lehetett volna bízni.

Ezért kellett a közgyűléshez fordulni, melynek nemcsak joga, de kötelessége is bírálatot mondani és pártatlanul igazságot szolgáltatni.

Azután jöjjenek azok, akiket a bizalom ide helyez.

Ha munkájuk hasznos, haladást fog felmutatni, akkor mindenki a legnagyobb elismeréssel fog adózni.

A lakbér-nyugdíj.

Azok között a kérdések között, amelyek a vasutasokat közelről érintik, első helyre került a lakbér-nyugdíj kérdése. Ha figyelembe vesszük, hogy még legyszerényebb igényeit sem elégítheti ki ma már a tényleges szolgálatban álló alkalmazott a neki juttatott lakbérből, elgondolhatjuk, hogy a lakásbérlés mily nyomasztó gondok kútforrásává válik a nyugdíjasoknál, akik rendszerint fizetésüknél kisebb nyugdíjjal, esetleges mellékjövödelmeik teljes megszűnésével és lakbér nélkül kénytelenek nyugdíjba vonulni. Mivel pedig a nyugdíjbavonulás az összes alkalmazottakra nézve csak hosszabb-rövidebb idő kérdése, nagyon is érthető az az általános érdeklődés, amely a lakbér-nyugdíj ügyét kíséri.

Az agkori ellátásnak — bármily szerény keretekben is — de mindenesetre kell oly mértékűnek lenni, hogy ne csak tengődésszámba menjen, hanem valóságos módot nyújtson a megélhetésre.

A megélhetésnek legelső és legrövidebb kelléke a lakás. Háziur kevés van a vasutasok között, ennél fogva a vasutasnak is és még akkor is, ha nyugdíjba

vonul, lakást kell bérelnie. A bért meg is kell fizetnie mindenkinek, ha csak az utczára nem akar kerülni. Miből fizessen azonban az a szegény nyugdíjas, aki öregsége, vagy idő előtt beállott testi fogyatéka folytán egyedül nyugdíjára van utalva? A nyugdíj a legtöbb esetben alig-alig elégséges a mindennapi kenyér biztosítására. Honnan vegye tehát azt a tekintélyes összeget, amely neki föltétlenül szükséges arra, hogy fedél alá kerüljön?

Ennek az összegnek a biztosítására szolgál a lakbér-nyugdíj, amelynek szükségét már negyedszázaddal ezelőtt felismerték a különféle alkalmazásban álló tisztviselők és közöttük a vasutasok is. Már 1885-ben hozott ily értelmű határozatot a máv. nyugdíjintézete. Ehhez a határozathoz azonban az akkori miniszter hozzá nem járult.

A lakbér-nyugdíj kérdését azonban ez a legfelső vétő sem vehette le a napirendről, mert azóta is folyton ébren tartotta a vasutasok közérzése, mint első-rangu közszükségletet. Legutóbb a vasuti és hajózási klub szerkesztett a lakbér-nyugdíjra vonatkozólag javaslatot, amely az intéző körök részéről most már csak azért sem utasítható egyszerűen vissza, mert az államkincstár legcsekélyebb megterhelését is kizárja, amennyiben a lakbér-nyugdíj utáni járulékokat egész teljességükben a nyugdíjintézeti tagokra hárítja. A lakbér-nyugdíj magasságát az évi fizetés 15%-ában állapítja meg, ami minden 1000 korona évi fizetés után 150 korona évi lakbér-nyugdíjat jelent. Ez a lakbér-nyugdíj a vasuti és hajózási klub terveze szerint az özvegyekre és árvákra is kiterjesztetnék.

E 15%-os nyugdíjmelkedés ellenében a nyugdíjintézeti tagok a következő kötelezettségeket vállalnák magukra:

1. Azok az alkalmazottak, akik a lakbér-nyugdíj intézményének életbeléptetésekor már tagjai a nyugdíjintézetenek, az abban az időben élvezett évi fizetésük 15%-ának 50%-át, vagyis évi fizetésük 7%-át fizetnék be egyszersmindenkorra hozzájárulás fejében.

2. Azok az alkalmazottak pedig, akik csak a lakbért pótló nyugdíjintézménynek életbeléptése után válnak a nyugdíjintézetenek tagjaivá, évi fizetésük 115%-a után fizetnék a 22%-os járulékot, vagyis ki-nevezésükkor élvezett évi fizetésüknek 33%-át fizetnék egyszer s mindenkorra hozzájárulásként.

3. Elöléptetések alkalmával az előléptetési többlet még 15% hozzáadattal és ez után volna az 50%-os járulék fizetendő, vagyis a lakbért pótló nyugdíjért az előléptetési többlet 7 $\frac{1}{2}$ %-a volna minden előléptetéskor fizetendő.

4. Rendes folyó járulék gyanánt a lakbért pótló nyugdíjért az évi fizetés 2%-a volna fizetendő átlagban. Minthogy azonban az alkalmazottak között vannak olyanok, akik másfélszeres nyugdíjjárulékokat fizetnek (mozdony- és vonatkísérő személyzet), ezek fizetésüknek 27%-át fizetnék folyó járulék gyanánt, a többi alkalmazottak pedig fizetésüknek 1-8%-át.

E járulékok a rendes nyugdíjjárulékokkal együtt szedetnének be és az ekként gyarapodott nyugdíjintézeti vagyonból élveznék a nyugdíjba vonulók a 15%-al felemelt nyugdíjakat.

A vasuti és hajózási klub küldött-ségileg adta át memorandumát a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek, aki ezt a magyar királyi államvasutak igazgatóságának adta ki hozzászólás végett, ahol az ügyet a pénzügyi osztályban tanulmányozzák.

A vasuti és hajózási klub tervezete újabb terheket ró ugyan az alkalmazottakra a nyugdíjárulékok érezhető fölemelése által, nem vitathatók el azonban azok az előnyök sem, melyek a nyugdíj 15%-ának fölemelésével, vagyis a lakbérnyugdíj biztosításával járnak.

Maga az a tény, hogy a vasuti és hajózási klub a lakbérnyugdíj kérdésében alapvető munkáját elkészítette, ismét alkalmas arra, hogy népszerűségét és az életrealitásába helyezett hitet fokozza. Élénk emlékezetében van még minden vasutasnak, hogy mily erélyes kézzel vette kezébe 1906-ban a vasuti és hajózási klub a fizetésrendezés és pragmatika kérdését is, melyet a Vasutas Szövetségben a tagok agyonszónokoltak, a vezetők pedig elodáztak.

Azt is tudja mindenki, hogy a Vasutas Szövetség által nagy kinnal összetakolt fizetésrendezési javaslat sokkal rosszabb volt, mint a vasuti és hajózási klub által kidolgozott tervezet és igazán nagy szerencsének mondható, hogy a nemrég visszalépett kereskedelmi miniszter a vasuti és hajózási klub tervezete mellett döntött.

Talán megkockáztathatjuk azt a föltevést, hogy a vasuti és hajózási klub által kidolgozott lakbérnyugdíjtervezet is mihamarabb életbe fog lépni. Ha vannak fogyatékoságai, úgy azok a m. kir. államvasutak igazgatóságának tárgyalásai

folyamán rövidesen megszüntethetők. Az alkalmazottak érdeke, hogy a lakbérnyugdíj mielőbb életbe lépjen. Nem kívánatról — amelynek határai meg sem vonhatók — hanem közszükségletéről van szó, mely elől kitérni most már annál kevésbé lehet, mert igen sok helyen részesülnek már alkalmazottak a lakbérnyugdíj áldásaiban.

A déli vasutnál léptették legelőször életbe a lakbérpótló nyugdíj intézményét 1881-ben, tehát ezelőtt 29 évvel.

A cs. kir. osztrák államvasutaknál 1907. évi január 1-én, a szab. osztrák-magyar államvasutaknál pedig 1908. évi január 1-én lépett életbe; ugyanakkor, mint a cs. kir. szab. buschtehádi vasutársaságnál.

A közös hadsereg, a m. kir. honvédség és az osztrák Landwehr tisztjeinek és katonai tisztviselőinek, ugyancsak az udvartartás tisztviselőinek is megvan már a lakbérnyugdíjuk.

A m. kir. államrendőrség és m. kir. posta és távirtda tisztviselői szintén alakítottak nyugdíjpótló intézeteket.

A m. kir. államvasutak alkalmazottai sem nélkülözhetik tovább a lakbérnyugdíjt. Hisszük, hogy nem is fogják már soká nélkülözni. Az illetékes körök az ügynek jogosultságát már régen belátták és átértékelték, a tanulmányozási idő tehát csak arra való és arra szükséges, hogy úgy oldják meg a vasutasoknak ezt a sürgős és égető kérdését, amint az az adott körülmények között az alkalmazottakra a legelőnyösebb lehet.

A vasutasszövetség átszervezése.

— Harmadik közlemény. —

Az országos vasutasszövetségben most már csakugyan teljes a felfordulás.

A január 16-iki értekezlet, amelyen 35 kerület elnöke vett részt, ahelyett, hogy a Szövetség fentartására kereste volna a célravezető módot, tisztán személyes kérdésekkel foglalkozott s ezeket jól-rosszul elintézve, azzal a boldog tudattal oszlott szét, hogy megtette a kötelességét.

Legelső sorban is meg kell állapítanunk, hogy alapjában véve ennek az értekezletnek semmi feladata nem volt, aminthogy nem is lehetett, mert az *elnökök értekezlete* a Szövetségben hivatalos szervezetet nem képez s így határozatokat sem hozhat, tehát nem áll jogában még a lemondott elnököket visszahívni sem, mert a lemondás, ha egyszer megtörtént, csak a közgyűlés elé tartható és semmi más gyűlékezés nem illetékes azt sem elfogadni, sem visszavétetni.

Azt elhisszük, hogy a vidéki kerületek elnökei felháborodtak azon, hogy a három budapesti kerület, szövetkezve a központ egyes tisztviselőivel, az ügyvezető alelnököt lemondásra kényszerítették anélkül, hogy ha erre bármily okok is volt, vagy rendkívüli választmányi ülést hívtak volna össze, vagy bevárták volna a rendes választmányi ülés határidejét, de ez az illegális eljárás mégsem vonja azt maga után, hogy annak következményeit is illegálisan kelljen kikorrigálni.

Valamely egyesületben, amely jóváhagyott alapszabályok szerint működik, ma már mégsem lehet maffiaszerű bandákot alakítani arra, hogy a közgyűlés által megválasztott vezetőket máról holnapra kibuktassák az állásaikból s mint győztes hadvezérek már csak befejezett tényekkel álljanak a bizalmatlanság kimondására egyedül illetékes közgyűlés elé.

A legszigorubb és leghosszabb telek földrészünkön.

Az idei enyhe tél alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy az Európában századok hosszú során keresztül észlelt szigorú vagy szokatlan tartós telek rövid krónikáját összeállítsuk.

Adataink messze a keresztyén időszámítást megelőző római korba vezetnek vissza. Rómában Krisztus előtt a 271-ik évben a hó 40 napon át szakadatlanul esett a Forumon s rendkívüli vastagsága jéglepel borította be Itália földjét, ami pedig a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A Tiberis egészen befagyott s a fák és állatok a roppant hidegben halomra pusztultak el.

358-ban Krisztus születése után Juliánus császár leírása szerint Párisban, melyet ő »kedves Lutetiájának« nevez, oly nagy hideg uralkodott, mely a még akkor ismeretlen Szibéria legszigorubb telével is versenyezhetett volna.

A Szt.-Denis-i krónika szerint az 544. és 547-iki telek Franciaországban oly szigorúak voltak, hogy a hideg miatt elkényszeredett madarakat pusztán kézzel is meg lehetett fogni.

Ugyane krónikában olvassuk, hogy 593, 763. és 874. telei hasonlóképpen igen hidegek voltak s nyomukban éhhalál, s mindenféle járványok pusztították Európa nagy részét. Franciaország lakosságának egyharmada elpusztult a roppant hideg okozta nagy szükség miatt. A hó akkora volt, hogy az erdők egészen járhatatlanok lettek s tüzfát sem lehetett beszerezni.

Hogy pár évszázaddal visszafelé menjünk, 508-ban Anglia folyói teljes 2 hónapon át be voltak fagyva. 558-ban a Fekete-tenger 20 napig volt jéggel borítva.

821-ben Európa főbb folyói: a Duna, Elbe, Rajna és Szajna egy egész hónapig jég alatt voltak. 874-ben a Bosporuson száraz lábbal kelhettek át. 1068-ban Angolországban a fagy iszonyú éhséget idézett elő. Az emberek kénytelenek voltak kutya-, ló-, sőt még emberhúst is enni, olyan embereket, kiket minden léptenyomon részint az éhhalál, részint a borzasztó hideg pusztított el.

1124-ben az angolnak kimenekültek Brabant befagyott mocsaraiból, s a csürökbe és gabonatarakba rejtőztek el, hol szintén elérte őket a hideg s tömegesen pusztultak el.

Az 1323-ik évi télen a Földközi-tengert egészen elborították az uszó jégdarabok. 1405-ben szintén kegyetlen hideg, Tamerlán ekkor ment Khina ellen, s a nagy hidegben katonáinak, lovainak és tevéinek jó nagy részét elveszítette.

1408-ban, az ugynevezett »nagy tél« alatt egész Európában nagy pusztulás volt, északon a farkasok az emberi lakásokat is megtámadták. 1420-ban Páris oly nagy hideg látogatta meg, hogy lakosságának egy része elpusztult; az éhes farkasok egészen a külvárosokig nyomultak be s a hullákat kezdték felásni. A szegény lakosok a pusztító éhhalál megszámlálhatatlan kinszenvedéseinek alátelve, a szemétdombon kerestek ennivalót. 1469-ben a bort fejszével vagdalták szét s fonttal mérték.

A tél 1607—8-ban ismét borzasztó hideg

volt s februárig tartott. Számátalan utas megfagyott utközben. A bor, míg az urvacsorát kiosztották, a kelyhekben jéggé fagyott. Párisban az élelmiszer annyira kifogyott, mint az utóbbi porosz-francia háborúban.

1683-ban hosszú, hideg tél uralkodott Európában. A Themze Londonnál annyira befagyott, hogy vásárt is tarthattak a jég hátán. A fagy 13 hétig tartott.

Az 1709-ik év gyász és nyomor éve volt egész Európában. Párisban az élelmiszereknek ára sem volt többé. Versaillesben a fejedelmi asztalokon zabkenyerek álltak, s mivel a vizet és a bort lehetetlen volt folyékony állapotban megtartani, sok helyen az urvacsorát sem lehetett kiosztani.

1740-ben szokatlan hideg volt Oroszországban. Szt.-Pétervárott egy 51 láb hosszú és 17 láb széles palotát építettek a Néva jegéből. A palota körül 6 rendes alaku és szerkezetű ágyut s 2 mozsáragyut állítottak fel, melyek szintén jégből készültek. Az ágyukat megtöltötték rendszeren löporral és hafontos golyókkal, s mikor elsütötték, az egyik vasgolyó 60 lépésnyi távolságból egy 2 hüvelyk vastag érclemezt keresztülzakított. Az ágyu nem repedt szét, bár csak 4 hüvelyk vastagsága volt. Legalább így beszéli el e hihetetlennek látszó eseményt Tissandier Gaston »Histoire de l'Air« (A levegő története) című munkájában.

1783-ban a fagy Párisban 2 hónapig tartott. XVI-ik Lajos az utcákon hatalmas tüzeket rakatott, hogy a szegény embereknek legyen minél melegedniük. Ezek hálájuk jeléül a királynak óriási szobrot készítettek hóból. 1788—89-

Csodáljuk az ügyvezető alelnököt, hogy az illetéktelen bizalmatlansági nyilatkozatra azonnal lemondással felelt, ahelyett, hogy a bizalmatlankodókat a közgyűlés elé utasította volna, de ha már lemondott, ép úgy hiba volt egy nem illetékes értekezlet felkérésére a lemondást visszavonni. Ez elvégre elégtétele sem lehet, mert hiszen azt is csak a közgyűlés adhatja meg.

A magunk részéről azonban nem szólnánk a személyi kérdések ily alakulása ellen sem, ha ezzel az ellentéték véglegesen elsimultak volna, de a folytatása ennek már túlmegy azon a határon, amit a Szövetség egyes tagjai megengedni jónak láttak, misem törődve magával a Szövetség békéjével s annak még megmaradt némi tekintélyével.

Több tisztviselő ugyanis, mindazok, akik a maffiának is részesei voltak, a Krammer visszatérével otthagyták a Szövetséget s utóbb megmondolva magukat, azzal mondtak le állásukról, hogy Krammerrel együtt nem dolgoznak, azonban ellenőrzés céljából hivatalaikat a legközelebbi közgyűlésig betöltik, közben pedig újságcikkekben sorolják fel a Krammer bűneit, amelyek őt a Szövetség ügyvezető alelnöki állására méltatlanná teszik.

Átolvastuk azt a vádiratot, de őszintén megvalljuk, hogy abban egyetlen oly pontot sem találtunk, amely a rögtön ítélő bíróság működését indokolhatná.

Ezeket egyenként és összesen egész bátran lehetett volna a legközelebbi választmányi ülés, vagy akár a nagygyűlés elé terjeszteni, mert ezektől a Szövetség fenállása ugyan nem lett volna addig sem veszélyeztetve, olyan szabálytalanságokról lévén szó, amelyeknek elkövetésében annak idején maguk a párttűrók is közreműködtek s amelyek néhány hónappal később is épen úgy tárgyalhatók és megtorolhatók lettek volna.

Szeretnők tudni, miért tört ki tehát ez az

adás gyűlölködés, ez az oktalan személyi harc, amely használni nem használ senkinek sem, ellenben a Szövetségnek magának nagy erkölcsi veszteséget jelent, sőt nagyon könnyen a fenállását is veszélyezteti?

Már hozzászokhattunk volna ugyan, hogy a Szövetség központjában állandóan személyi intrikák és fondorkodások dühöngenek, de mégis azt hittük, hogy akkor, amidőn egyébként is attól lehet félteni a Szövetséget, hogy a saját tehetetlenségének a súlya alatt önmagától összeomlik, a személyes ellentétek megszűnnek s a tisztviselői kar kötelességszerűleg összefog arra, hogy a létező halálos bajokra orvosszert találjon.

Ha jól tudjuk, megválasztásuk alkalmával a Szövetség érdekeinek gondozására erős fogadalmat is vállaltak, de elvakultságukban a saját szenvedélyük kielégítését tekintik a Szövetség érdekeinek s az állandó kavargásban nem veszik észre, hogy a felügyeleti hatóság előbb-utóbb kénytelen lesz vaskézrel csinálni rendet s ha másként nem megy, akár véglegesen is feloszlatni a Szövetséget.

Ennek a most kiujult kavargásnak, ép úgy, mint a Szövetség eddigi helytelen irányú működésének ugyanis főként egy oly kinövésével állunk szemben, amely már vasut-szolgálati szempontból is nagyon komoly elbírálás alá eshetik s szigorú rendszabályokat vonhat maga után.

A személyi harcokban ugyanis a szolgálati tekintetben egymásnak alárendelt emberek, sőt egész kategóriák kerülnek szembe egymással. A főnök ur alárendeltjeivel fog már legközelebb veszekedni a Szövetségben, aminthogy tisztán demokratikus alapon az alacsonyabb kategóriákbeli tagok már nyíltan és újságcikkben is lehurrogják a tisztviselőket, vagy a pártoskodás alakulása szerint azokkal bizalmas fegyver-barátságot kötnek.

Elismerjük, hogy a Szövetségben minden

tag egyenlő jogokkal bír s egyenlő elbánásban is részesítendő, de azt a Szövetség minden gondolkodó tagja mégis csak beláthatja, hogy ez az állapot, akár a nagy bizalmaskodás, akár az ellenségeskedés magát a szolgálati feyelmet is olyan közelről érdekli, a Szövetségi társas, vagy ellenséges viszony fellebbvaló és alárendelt között olyan könnyen vihető át a szolgálatba, hogy egyszer csak ott is minden elfojtott indulat felszabadul s általános feyelmetlenségben fog kitörni.

Az ellenőrző hatóság ezt az állapotot soká bizonyára nem is tűri meg s épen azért magának a Szövetségnek kellene sürgősen gondoskodnia arról, hogy ennek még a lehetősége se fordulhasson elő.

Nem szükséges, hogy ebben az irányban mi adjunk programot a Szövetségnek, hiszen nyilvánvaló, hogy ezt az állapotot a Szövetség mai szervezetének megszüntetése, szóval a Szövetség átszervezése változtathatja meg.

De a program is kész van, csak követni és alkalmazni kell.

Idézzük a budapest-déli kerület egyik volt elnökének az 1908. évi július havában kiadott körleveléből a következőket:

„A déli kerület már most szükségesnek tartja hangoztatni azt a nézetét, hogy a Szövetségnek teljesen a kategorikus szervezetek alapján kell helyelkedni, ha hivatásának megfelelni akar. A saját ügyeit önállóan intéző kategorikus szövetségek ép úgy képezhetik fundamentumát a vasutasszövetség erejének, mint a kerületi szervezet... stb. A szolgálati és szociális érdekek szempontjából együvé tartozó kategóriák autonóm jogu szövetségében aztán tehetségéhez és munkásságához képest bármely tag a maga módja szerint érvényesülhet.»

Az igaz ugyan, hogy akkor az illető kerületi elnök a központ által egyhangulag a Szövetség árulójának lett kikiáltva, s vissza is vonult a Szövetségben való minden aktív működéstől, de épen azért a Szövetségnek nincs

ben a hideg igen magas fokra emelkedett. A folyók és csatornák 10—12 hüvelyknyi vastag jéggel voltak borítva s a párisi korcsolyázóknak ugyancsak feljött a napjuk, nem úgy, mint manapság minálunk. XVI-ik Lajos maga járt elől jó példával a korcsolyázók között, míg végre egy fiatalember szerencsétlen esése következtében betiltotta a nyaktörő mulatságot. Ez évben a hideg egész Európában szokatlanul nagy volt. A bor a pincékben s a víz a kutakban jéggé fagyott.

Roppant hidegek voltak 1812-ben, mely év I. Napoleonra s a francia seregére nézve oly végzetes volt Oroszországban, továbbá 1840-ben, 1848—49-ben, akkori honvédeink ma is emlegetik, s 1854-ben, 1879-ben, 1885-ben és 1894-ben.

A mienknél magasabban fekvő tájakon a telek is természetesen sokkal hidegebbek. Hanem azért a szélességi fokok magasabb vagy alacsonyabb voltát nem mindig tekinthetjük biztos mértékül a különböző vidékek hidegségi fokának megközelítő meghatározásánál. Például az 1834. és 1835. közti télen, mely nálunk Európában meglehetősen enyhe volt. Északamerikában rendkívül nagy hideg volt. Ujyork, Boston s a többi tengerparti városok kikötői egészen be voltak fagyva.

A sarkvidéki tartományokban a hőmérsék nem ritkán oly alacsony fokra süllyed alá, hogy a higany kalapálhatóvá fagy. Parry, Ross és Hayes iratait olvasva, megtudhatjuk, hogy az ember, természetesen meleg bundájú bőrökbe burkolózva, bátran járhat-kelhet e nagy hidegben, vadászhat a jégmezőkön s eszkimó kutyák-

tól vont szánakon anélkül, hogy a higany sorsára jutna.

A legnagyobb hideg is csak olyankor válik tűrhetelenné, mikor a levegő nyugalmat csipős, hideg légáramlatok zavarják meg.

A farsang.

Körutjának körülbelül a felén tart már a farsang.

A mindennapi élettől eltérőleg egész más életet, elevenséget kelt. Sürgés-forgás mindenütt, tele nyugtalansággal, rendszertelen sietséggel, mintha mindenki valamit elmulasztani félne, vagy már el is mulasztott volna. Ez az elevenség azonban nemcsak a fiatalok kebelében, hanem az üzletekben, a szabótermekben is lüktet, no meg az apák gondosan elrejtett pénztárczáit sem kiméli meg.

Bár ezidén csak rövid ideig tart a farsang azért csak annyi a dolga, sőt talán még több, mint máskor.

Ahhoz mindenesetre elég hosszú, hogy a rátermett leányok jó része az anyakönyvvezető elé kerüljön, mert bizony ilyenkor kell mindazoknak összekerülni a fényáradatban uszó tánctermekben, a kik máskülönben soha vagy csak nehezen ismerkedhetnek meg.

Itt találkoznak a fényes csillogó termekben a fehérkeztyűs, frakkos urak, a lenge tündéres öltözetű leányokkal és ha valami képes árnyéket vetni ebbe a fényes társaságba, az csak a mamáknak szigorú, mindent kritizáló, szurós tekintete, no meg az apáknak a sok költség miatt kétségbeesett, szomorú kinézése.

De hát ki gondolna most erre abban a szédítően kejes illatáradatban.

Ezeregy éjszakának minden gyönyörűsége itt hullámszik, hogy pillanatról-pillanatra újabb képet varázsoljon a vágyakozó szemek elé.

Könnyű árnyként tovasiklanak a boldogok, akik mindent ettől vagy ezektől az estéktől várnak. Ezer meg ezer rejtett érzés kerül itt napvilágra. A szerelem itt fűzi rózsalánczait azok köré, akik megtalálták egymást.

Pedig hányan veszítik el itt épen azt, a mire legnagyobb szükségük van, lelki nyugalumukat.

Mert bizony nemcsak a szerelem szövi itt az ő édes füzereit, hanem az ő nevében a hazugság aratja legnagyobb diadalát.

Az ő hivalkodása jobban tetszik, többet ígér és többet tud azoknak adni, akik hozzá csatlakoznak. Minden földi jó az ő kezében van. Az ő lánczai aranyból vannak és oda-tapadnak annak a kezéhez, aki utánuk nyul hogy soha többé ne tudja elereszteni. Mert hiába, kevés ember keresi ma a lelki boldogságot, a szívek összhangját, mely egy hosszú életet át kíséri azokat, akiket a szerelem összefűzött.

Ezen az érzékenykedésen tulateszik magukat az emberek, akiknek az anyagi jólét, a hivalkodás mindenük.

De hát mindenki a maga módja szerint Ki az egyiket, ki a másikat keresi, aszerint találja meg mindenki a magáét, hogy felfogása szerint boldogulhasson.

mit restelkednie, ha most rálép erre az egyedül lehető utra s ezzel megmenti magát a Szövetséget is. Az árulónak kinevezett kerületi elnök nem fogja a kezdeményezés dicsőségét sem a központtól, sem mástól elvitatni.

Ezen az egyetlen módon még talán megakadályozhatják, hogy a felügyeleti hatóság az egymásnak szolgálati tekintetben alárendelt alkalmazottak örökös személyi torzsalkodásában a szolgálati fegyelem meglazulásának a melegyát lássa és a Szövetség további működését, mint a vasuti szolgálatra is károsat, beszüntesse.

Ma még talán nem késő egy okos átszervezéssel a veszedelmet megelőzni, minden halogatás azonban veszélylyel jár; — pedig kár volna a Szövetségért, amely ha ma nem is elégíthet ki senkit a működésével, de jöhet idő, amikor ismét nagy szükség lehet rá, hogy a vasutasok érdekeit tekintélyének egész súlyával képviselje.

A konzum.

Természetesen nem a szövetségi fogyasztási szövetkezetekről, hanem a »nagy« konzumról akarunk beszélni. Arról a konzumról, amelyet majdnem teljes egészében munkások tartanak fenn.

Majdnem három évtized múlt el a konzum megalapítása óta. Mint minden intézmény, kicsinek indult s az idők folyamán nagyra nőtt. Ha akár taglétszámát, akár évi forgalmát tekintjük, bátran állíthatjuk oda, mint Magyarország egyik legnagyobb szövetkezetét. S ha hozzátesszük azt is, hogy a szállítási kedvezmények, az adott hitel hivatalból való levonása révén mily előnyös helyzetben van a mi konzumunk hasonló szövetkezetekkel, vagy a privát kereskedőkkel szemben, igazán érthetetlen előttünk, hogy az a nagy alapokra fektetett és széles mederben működő intézményünk miért küzd állandóan annyiféle bajjal.

1904-ben az volt a jelszó, hogy a vezetésben van a hiba. Újságcikkek, röpiratok keringtek állandóan a tagok között, elhitetvén velük, hogy a konzum akkori vezetése nem áll hivatala magaslatán.

Az 1904-iki közgyűlés azután ebben az ellenzéki hangulatban folyt le. Bekerültek az igazgatóságba néhányan az akkori »ellenzék« vezetőiből. Igaz, hogy a régi igazgatósági tagok még többségben maradtak akkor, de a konzum vezetésében, vagy üzleteredményeiben semminő előnyös változást nem tapasztaltunk.

A radikális változást az 1905. év hozta meg, amikor az igazgatóságban az akkori munkaspárt jutott többségre és kibuktak a régi igazgatóság vezető emberei. Mindenki szentül meg volt azokban az időkben győződve arról, hogy most elkövetkezik a »jobb kor, mely után, buzgó imádság epedez százezrek ajakán«.

1905-től mostanáig ismét eltelt 5 esztendő, a konzum pedig ott van, ahol volt. Beteg ma is. Árui, ha jők is — ezt el kell ismernünk — de semmivel sem olcsóbbak, mint a sarki szatócs árui, aki a szállítást is megfizeti, a hitelezett árúk értékének egy részét pedig elveszti.

Mi lehet ennek az oka?

Nézetünk szerint — anélkül, hogy bárkit is sérteni akarnánk, — a főhiba a konzum tagjaiban van. akik egyesek ugratásának időnként felülve, eddig, min-

dig csak személyváltozásokat produkáltak, a rendszert megjavítani azonban nem bírták. De ez nem is csoda. Mert hiszen honnan vegyen valaki kereskedelmi ismereteket, vagy kereskedői gyakorlatot, ha soha életében nem foglalkozott kereskedelemmel? Hiában van a konzumnak közel 20 ezer tagja, amikor a tagok nem kereskedők, hanem vasutasok, akik nagyon jól értenek a mozdonyok vezetéséhez, a forgalmi szolgálat lebonyolításához, irodai és egyéb vasutigazgatási teendőkhöz, mozdony és vasuti kocsik gyártásához, a szilvalekvár és a liszt konjunkturáinak felismerése azonban oly távol esik tőlük, mint Makó Jeruzsálemtől.

És hiába választ ez a huszezer tag minden évben más igazgatóságot és hiába csapja el az előbbit, amikor a választott igazgatósági tagok éppen annyit és egy fikarcnyival sem értenek többet a fogyasztási szövetkezetekhez és a kereskedői tudnivalókhoz, mint maguk azok, akik megmaradnak egyszerű tagoknak. A személyek folytonos változása ezen éppenséggel nem segíthet, sőt csak rontja a helyzetet, mert az az igazgatósági tag, aki — mondjuk — konyitani kezd a dolgokhoz, kénytelen ismét átengedni helyét egy olyan utódnak, akihez képest már ő is valóságos szak tudóssá nevelte magát. A hitelképesség és kereskedői continuitás szempontjából pedig szintén csak oly hátrányok keletkeznek, mit magának a konzumnak kell megsínylenie.

Rendszerváltozásra van szükség. Oly rendszerváltozásra, amely a konzumnak mai bürokratikus intézése helyébe a gyorsabb, fürgébb és szemfülesebb kereskedői intézést teszi. Hogy azonban friss kereskedői szellem vonulhasson a konzumba, első fôlatként az alapszabályok módosítását kell kitűzni oly értelemben, hogy a vezetőségnek alkalom és mód nyujtassék a szabadabb mozgásra.

A bizalmatlanságnak semmi jogosultsága sincs, mert kerüljön bárki a konzum élére, a mai alapszabályok mellett csakis ugyanazt a döcögő munkát képes csak elvégezni, mint bármelyik elődje.

Időt is kell engedni azoknak, akik a konzumbajok orvoslására vannak hivatva. Senkitől sem követelhető az, hogy egy harminczév alatt megcsontosodott rendszert egyik közgyűléstől a másikig megváltoztasson, legkevésbé akkor, amidőn még ez alatt a rövid idő alatt is gyanuval és bizalmatlansággal kísérik minden egyes tettét és minden egyes szavát.

Ugy tudjuk, hogy Littke Jenő, a konzum jelenlegi vezetője, aki abban különbözik elődjétől, hogy kereskedői dolgokban nem analfabéta, az alapszabályok gyökeres módosítása tárgyában ankétet szándékozik összehívni, hogy a konzum jövő fejlődésének útját előkészíthesse. Örömmel üdvözljük őt ezen a téren, mint olyant, aki az eddigi szokástól eltérően, nem lármával, nem a mások meggyanúsításával, hanem alapos és mélyreható kedvezményezéssel akarja a konzum bajainak megszüntetését kezdeményezni.

Kivánjuk, hogy bátor kezdeményezésétől ne riassza el őt senki és semmiféle tekintetet ne vegyen számba, amely akadályként eléje akar állni.

Olcsó és jó áru — ez kell a tagnak, és ha Littke ur képes lesz ennek a

kivánságnak megfelelni, úgy a konzumtagok egyöntetűen mellette fognak állást foglalni, mert rá fogják kényszeríteni őket — az asszonyok.

A méhészetről.

A január havi abnormális időjárást továbbra is szem előtt tartva, a méhészeknek február hóban is résen kell állania, mert miként a nap egy-egy kakaslépéssel hosszabbodik, a méhnél is az anya petézése fokonyként nagyobbodik.

Ez a téli hónapokban szunnyadozott életnek újraébredése, melyet ha gondosan vizsgálunk, ugyanazt tapasztaljuk, mint a téli álmát pihenő növényzetnél is észlelünk.

Őszkor minden elvetett növényzet, ha a földben a kitelelésre kellő táplálékot talál, ezen hónapban, mint az ébredés hónapjában, a természet által nyújtott meleggel lassanként fejlődik.

Ugyanez áll a méheknel is, ha kellőképpen beteleltettek és a behordott mézből és himporból táplálkozhatnak, akkor megvan szaporodásuknak és fejlődésüknek minden előfeltétele. A méheknek szaporodásuk fôszükséglete a méz, a himpor és a víz.

Ha a méhész nem bír kellő mennyiségű lépesmész-készlettel, akkor jegezes cukrot is alkalmazhat az etetésben olyképen, hogy azt darabokban a fészkek közvetlen közelében, a keret felső része és a fedő deszka között helyezi el.

Az ekként támadt rést azonban melegen be kell takarni, nehogy a fészkekben levő meleg kipárologjon. Hig, langyos mézet is adhatunk felülről, ami ugyan most még korai, de szükségéből alkalmazható. Ezzel való etetést alkonyatkor és lehetőleg nagyobb adagokban kell végezni.

Ha az etetés szalmakosznál alulról történik, akkor az etető-vályut reggel ki kell venni, nehogy rablásra adjunk alkalmat. A röplyuk úgy a kaptároknál, mint a kasoknál — mézzel való etetés alkalmával — szűkítendő.

Vizről nem szabad megfeledkezni, alkalmazásáról előbbi cikkünkben irtunk.

Ezt újból azért említjük, mert olyan vidékeken, ahol az őszi hordás gyorsan jegezesedő mézet ad, erre nagyon ügyelni kell.

A méhek szomszárja abból ismerhető fel, hogy a kaptárok fenekén a törmelék között feltűnően sok mézjegec található.

Ez úgy néz ki, mint a törött cukor vagy a dara.

A méh a megikrásodott mézet víz nélkül nem képes feloldani. A himpor a méheknek »kenyeret« jelent, mert az úgy néz ki, mint a fiasításnak is táplálékul szolgál.

Ha tehát a méhész őszkor az egyes családok betelelésénél nem fordított kellő gondot arra, hogy a családok megfelelő mennyiségű himporos keretekkel birjanak, ezen a hiányon úgy segíthet, hogy megfelelő mennyiségű rozslisztet kevés sóval, vagy inkább cukorral keverve tiszta edényben megpörköl és azt üres lépes keretbe behint a sejtekbe. Miután ezt jól összerázta, azt vagy a fészkek közelébe, vagy pedig a fészkek alsó keretsorába elhelyezi.

Ennek hasznosságát az áprilisi számban bővebben fogjuk tárgyalni.

Ügyeljen továbbá a méhészt a még folyamatban levő tisztulási kirepülésekre, mert alkalma nyílik ilyenkor a méhtörzsek megfigyelésére, és a szükségét szenvedők felsegélyezésére.

Különösen figyelemmel kísérendők azon méhcsaládok, melyek a tisztulási kirepülésnél a röplyuk külső falait és a röpdeszták bemocskolják, de azon családok is, amelyek egyáltalában tisztulási repülést nem végeznek.

Ily családokat gondosan át kell vizsgálni és pedig első esetben, van-e elég táplálékuk és vizük, mert ennek hiányában elgyengülnek és a tisztulási repülésre

nincs erejük, aminek következménye a vérhas, — a másik esetben, ha a család anyátlan, akkor azt a legközelebbi meleg napok egyikén egy más gyengébb családdal egyesíteni kell.

Vérhasban szenvedő méhek, ha a baj kezdetleges, csak a kaptár oldalait szokták bemocskolni, de ha ezt a bajt a méhészt idejekorán nem veszi észre, akkor az összes lépeket bepiszkolják és a keletkező erős bűz a méheket nagyon elgyengíti. Ilyenkor a beteg méhcsalád más kaptárba átlakoltatandó és ha a lépek is be vannak piszolva, azok ujakkal pótlandók. Kedvezőtlen időjárás esetén ezen művelet meleg szobában végzendő.

A kiürített kaptár, valamint a lépek

langyos vízben tisztán megmosandók. Az így megtisztított lépek és kaptárok tovább használhatók.

Gondoskodni kell továbbá a kaptár-fenek deszkájának tisztántartásáról. A kotrókampóval el kell távolítani a holt méheket, hogy a kaptár belsejében a levegő tiszta legyen, másrészt a méhek felszabadulnak egy igen nehéz és terhes munkától tavaszkor.

Ezek volnának a méhészt teendői február hóban azzal a figyelemzetéssel, hogy a kaptárok melegen tartandók és hogy a méhek nyugalma oktanul meg ne zavartassék. **H.**

A „Kitartás“ Takaré- és Hitelszövetkezet

1910. február hó 20-án délután 3 órakor
a Vasuti altisztek orsz. otthonának helyiségeiben
VIII. Festetich-utca 4. szám, I. em. 18. ajtó
(máv. nyugdíjház a keleti pályaudvar mellett.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre ezzel az összes szövetkezeti tagok meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jelentés az üzleti könyvek átvizsgálásáról.
 2. Hatvani ingatlanra vonatkozó számadások és jelentések betérjesztése.
 3. Igazgatóság választása.
 4. Indítványok.
- Budapest, 1910. évi február hó 1-én.

A felügyelő bizottság.

A „Kitartás“ kölcsönösen segélyző országos egyesület

1910. február hó 20-án délután 4 órakor
a Vasuti altisztek orsz. otthonának helyiségeiben
VIII. Festetich-utca 4. szám, I. em. 18. ajtó
(máv. nyugdíjház a keleti pályaudvar mellett.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre ezzel az egyesület képviselői meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság választása.
2. Indítványok.

A felügyelő bizottság.

Utbaigazítás a fa ültetéséhez.

Mindenemü lombos fának az ültetése őszszel a lombhullás kezdetétől a téli fagyok beálltáig, ugymint tavasszal a föld kiengedésétől a rügyfakadásig sikeres. Felhős, esős és hűvös időben alkalmasabb az ültetés, mint napos, meleg és főképen szeles időben.

Nagyon tanácsos a gödröket pár héttel az ültetés előtt legalább 80—90 cm. szélesre és 60 cm. mélyre kiásatni. Az ásatásnál a felső földet a gödör egyik, az alsó földet pedig a gödör másik oldalára kell tenni, hogy az ültetésnél vegyes minőségű föld legyen alkalmazható és lehetőleg érett, laza és porhanyó földet használjunk.

A fákat ültetés előtt megvizsgáljuk; ha levelek lennének rajtuk, azokat le kell szedni; a gyökereket olyan hosszúra hagyni, amint az lehetséges; a megrongált gyökereket az egészséges részekig levágni. A gyökér visszametszését legjobb egy éles kerti késsel belülről kifelé végezni olyképen, hogy a vágási lap befelé legyen; mert a kerti ollóval visszametszett gyökér nehezebben heged és az új gyökér nehezebben képződik. Nagyon ajánlatos a fák koronáit is egyharmadaig visszametszeni aránylagosan a gyökerekhez. Továbbá ajánlatos az ültetés előtt a fák gyökerét vékony agyagpépbe mártani és ha a héj a törzs valamely részén meg volna sérülve, a sebeket fa-viasz-

szal bekenni és gyapjas bangitát vagy szalagot köré csavarni.

A fák tányérjait mindig szélesebbre kell készíteni, mint amilyen a gödör és azt a fa mellett ki kell mélyíteni és az ültetés bevégezte után a fa tövére 2—3 kanna vizet önteni; a megöntözés után trágyával vagy száraz növényrészekkel 5—6 cm. vastagon beborítani, mely által a talaj nedvessége és melegsége egyenlőbbé tétetik.

A fák kezelésének módjáról lapunk jövő számában írunk.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk ügyésze Dr. Katscher Róbert minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségeiben — más napokon délután 3—6 óra között irodájában (Eötvös-utca 25/b) található.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeiknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyítettessék s a hasonló nevek

folytán előállható esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentul akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőkkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözléssel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkori pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadóhivatallal haladéktalanul közöljék.

A Vasuti Altisztek Országos Otthona értesíti t. tagjait, hogy helyiségeiben: Budapest, VIII. Festetich-u. 4. sz. I. 18. alatt (Máv. nyugdíjház a keleti p. u. mellett) kényelmes vendégszoba áll a t. tagok rendelkezésére. A vendégszoba egy 24 órára személyenként 1 korona 40 fillér díj mellett vehető igénybe.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyeresé-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke:
4,000.000 korona.

Magyarországi fiók:

Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.

Igazgató: Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PÁLYA-
UDVAR TÖRSZOMSZÉD-
SÁGÁBAN).

BAROSS-TÉR 19.

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott áruk jó- és színtartóságáért felelősséget vállalunk. Eredeti végből, vágott anyagmintákat az alább jelzett **vászon, sifon, kanavászok és damaszt áruk**ból, ugyisint a férfi ing és női bluzra való **eredeti angol zefir**ből kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrözingekben. — **Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.**

Vásznak fehéreműekre. 1 vég 23 méter.	Sifon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül
Pamut creász 74 cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Gyepen fehérített, középvastag ... ára 18.— kor.
Magyar vászon 74 > > > 13.— >	Madepolán, mosott, 50. > ... > 16.50 >	Rózsahegy, erős szálú ... > 22.— >
Magyar vászon 84 > > > 14.— >	Madepolán, mosott, 100. > ... > 18.— >	Szepességi, kiváló jó minőségű ... > 26.— >
Hattyu vászon 84 > > > 17.50 >	Sifon D. 52. szám ... > 23.— >	Vászon alsó nadrágra.
Fehéremű vászon 84 > > > 20.50 >	Sifon S. 54. > ... > 27.50 >	Késmárki erős, tartós minőségű ... ára 15.— kor.
Kelengye vászon 84 > > > 24.— >	Kanavász- és damaszt-árak ágyhuzatra.	Szepességi sodrott szálú ... > 18.50 >
Fonál vászon 84 > > > 26.— >	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Köpper, 1 méter — 96, Csinvat, 1 m. > 1.20 >
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 > > > 23.— >	Asztalneműk és törülközők.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. > 15.— >	6. szem. fehér étkészlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Kész paplanlepedő ... ára 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. > 20.50 >	6 szem. kávé készlet ... 3, 5, 7, 9, 12, 16 >
Kész lepedő varrás nélkül ... > 2.50, 3.— >	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— >	Dam. törülköző tucatzárja ... 8, 10, 12, 16 >

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehéreműek, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellű férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség, szép mintás mellé ára 3.50, 4.— kor.	Madepolán egyszerű kivitel ára 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— >	Madepolán diszes ... ára 4.—, 5.—, 6.— >	Csinvat, fűzős, szabás ... > 3.— >
D. minőség, angol piké betéttel ... > 6.— >	Vásong-ing kézi himzéssel, ára 4.—, 5.— >	Köpper ... ára gombos 3.20, fűzős 2.60 >
Fehér, sima mellű férfi ingek.	Rumburgi vászon diszes kivitel 8, 10, 12.— >	Nyári puha színes ingek.
A. minőség ... ára 3.50 kor.	Női halóköntös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. > > > 4.50 >	Szegélyes ... ára 2.40, 3.— kor.	Eredeti angol zefir ... ára 5.50, 6.50 kor.
D. > > > 5.50 >	Himzéssel ... > 4.—, 5.— >	Zefir, megbízható jó minőségű > 4.—, 5.— >
Színes férfi ingek.	Diszes kivitel ... ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág ... ára 1.50, 2.—, 3.— >
Eredeti angol zefir ... ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Váll plédok minden minőségben.
Francia karton ... > 4.—, 4.40 >	A. minőség, színtartó szegélydiszszel, ára 3.50 kor.	
Mosó karton ... > 3.50 >	M. > > > 4.40 >	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan újs választék.

Videki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítótétele nem számítatnak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöltetnek. A meg nem felelő árukat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.